

DEMOKRAT

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

God. 1.

Šibenik, 16. decembra 1921.

Br. 2.

K rodendanu Nj. Vel. Kralja Aleksandra.

U drevna vremena živio je jedan narod u mnogome sličan našem, i ako je bio daleko prosvjetljeniji i kulturniji. To je bio narod starih Grka ili Helenā. Pocijepan na plemena, stranke i grupe tratio je svoju Bogom darovanu darovitost u međusobne svađe i ratove. Ni zajedničko ime, ni isti jezik, ni jednaki običaji nijesu pomogli da se slože i ujedine, pa ni onda kad je neprijatelj prijedio da ih proguta sve skupa. Pa su pored sve svoje bistrine i nauke pali tako duboko u nemoral, kao ovo sad mi poslije svjetskog rata. Otrovao se narod zlom i izgledao je da mu nema spasa. Auktoriteti su bili oboreni, svetinje povaljene u blato, sebičnost i kukavičluk ispunio duše, koje su suludi demagozi vukli do u propast.

Razumni su očajavali i tražili spasa. I našli su ga u ujedinjenju, koje je izvelo jedno još nepokvareno pleme i jedan dalekovidni kralj, Filip macedonski. Pokvarene i jogunaste silom, a čestite zagrljajem ujedinio je. Filip i Filip je otac, spasitelj Grčke, jer ih je spasio od vlastitog otrova i oslobodio od vlastitog ropstva. U brzo se pod njegovom mudrom upravom oporavio grčki narod. Ujedinjen, udruženim svim narodnim snagama bio je silan i moguć. Procvatelo blagostanje, razli se dobro, povrati sreća i mir.

Nasljednik Filipov, Aleksandar, nastavi očeyo djelo. On uputi tu silnu snagu helenskog duha drugim putevima, stvorio mu gospodstvo nad cijelim svijetom, Aleksandar je, ovjekovječio ime Helene, grčku nauku i umjetnost darovao cijelom svijetu i svim vjekovima kao najveću tekovinu.

Ima mnogo sličnog između drevnih Grka i nas. Toliko mnogo, da se toj čudesnoj sličnosti ne može odoljeti, nego već misao vuče dalje u snove i želje. Željeli bi da se istorija još jednom ponovi, da nam iza ujedinjenja i oslobođenja pod ocem Petrom Velikom dođu dani snage i sloge, procvata i kulture, pa da i mi našem imenu osiguramo sretnu vječnost. A istorija se do danas nama pokazala ljubeznom, darovala nam najvišu blagu i jamce sretnoj budućnosti u umrlom Ocu Petru, u junackome i plemenitome sinu Aleksandru. Danas, kada mnogi od nas obnevidi u ovoj gužvi i vrenju, koje ispunjava mladi život naše države, okrenimo se umne

oči istoriji, a svoja srca sadašnjosti, zbijimo se u guste redove oko najuzvišenijeg prestavnika našeg naroda i kao čestitku njegovu rodendanu stisnimo srce uz srce, da jednim kucajem složno zakuca na sreću našoj Jugoslaviji!

Da živi naša Jugoslavija!
Živio Aleksandar!

Šibenik, 15. Prosinca.

Pobjeda udruženih radićevaca, zajedničara i frankovaca u Zagrebu pri gradskim izborima nije nas iznenadila. Demagozi opijeni mržnjom, podražujući sve što je u čovjeku zla i životinjskog, povrijeđeni u svojoj taštini bacili su svoju zadnju kartu igrajući se najogavnijim načinom, udesom države i naroda. Ni oni sami ozbiljno ne misle ono što narodu propovijedaju, ti ljudi izgubili su svijest i ne osjećaju više grizodušja.

Pa ma kako se mi demokrati držali čvrsto svojega programa, nikada nas stranački interes ne će zavesti dotle da nam bude ovaj iznad interesa naroda i države, nikada, da se domognemo svojeg političkog cilja, dati se na izrabljivanje vlasti, na bezdušno zaslijeplivanje masa obećanjima, koje ne možemo ili nijesmo kadri ispuniti. Tomu su najbolji dokaz izbori za konstituantu kao i izbori za gradsko zastupstvo u Zagrebu. Kao čvrsta i disciplinovana vojska demokrati pristupaju izbornim žarama proniknuti svojim dubokim osvjedočenjem o pravednosti i plemenitosti svoje stvari, koja mora da pobijedi. U protivničkim taborima vidimo sve protivno. Nema tu državne svijesti, nema samoprijedora, udružuju se naprotiv u zagrljaju mržnje ogranji i veda. Drinković i Košutić. Ovi hoće da ruše ono što je zgrađeno na radu, patnjama i krvi hiljada Jugoslavena, hoće da historijske drvene ograde između raznih pokrajina bivšeg carstva zamijene, kako ono reče naš gospodar Lujo Vojnović, s ogradama od cementa.

Taj pak rad, koji se oslanja na najčistoj sebičnosti, ne može da obori čvrstu zgradu kao što je naša jedinstvena država i ako joj može časomice samo da naudi, jer plemenito, dobro i lijepo iznosilo je uvijek konačnu pobjedu. Mi osjećamo na sebi težak i prekoran pogled našeg potomstva ako bi i za čas posumnjali ili klonuli u današnjoj našoj borbi protiv odmetnika i narodnih kačaka.

Trgov. obrt. komora u Šibeniku.

U najskorije bi vrijeme ministarstvo trgovine moralo, da odluči gdje da se prenese trgovačka obrtnička komora, koja je gubitkom Zadra izgubila svoje sjedište. Naše je mišljenje, da bi ista morala biti prenešena u Šibenik koji je danas najpodesniji i najbliži sjevernoj Dalmaciji i njenim privrednim krugovima.

Šibenik je već od davna naglasu kao najindustrijalniji grad na našoj obali. Tu je sjedište važnih industrija, koje su se do sloma A. U. monarhije nalazile u punom razvoju, a među ovima se osobito mora istaknuti elektrotehnička industrija, kalcijeva karbida i kalcijeva dušika, prevoz ugljena iz ugljenokopa Siverić i Velušća, prevoz drva za građivo i celulozu iz Bosne, te napokon nova industrija iskopavanja i izvoza aluminijske rudače (Bauxit-a). Kako je predvidljivo ova će se zadnja industrija u velike razviti i to ne tim, da izvaža i dalje svoju sirovinu u tudinu, nego da iskorisćujući obilne vodene snage izgradi velike elektrotehničke namještaje, u kojima će se proizvodjati čisti aluminij i tako zaposliti mnogo radnika u posrednoj i neposrednoj blizini grada. Osim ovih većih industrija u Šibeniku postoje mnoge male industrije, koje gradu već davaju obilježje jednog industrijalnog razvoja.

Izvan svake je sumnje, da će spoj Šibenika sa svojim naravnim zaleđem pomoću Ličke i Unske željeznice, čija je gradnja izgleda već potpuno osigurana, dati gradu Šibeniku i čitavom području sjeverne Dalmacije novu pobudu za rad i osnivanje novih industrija te će otvoriti nove trgovačke puteve, koji su do sada bili zatvoreni.

Osnivanjem jedne trgovačke obrtničke komore za sjevernu Dalmaciju u Šibeniku Vlada će dati prvi dokaz, da se brine za blagostanje i napredak kraja koji je uslijed trogodišnje talijanske okupacije morao toliko zaostati pred krajevima, koji su slobodom već bili obdareni.

Činovničko pitanje.

Kad smo se nakon četiri i pol godišnjeg robovanja izloženi svakovrsnim ratnim nepogodama svrhom g. 1918 kroz strašni kaos i bezvlađe protukli i povratili k oslobođenoj i ujedinjenoj domovini, nijesmo se više mogli snaći u promjenama,

Poštarina plaćena u gotovom.

Izlazi svakog petka večer.

POJEDINI BROJ 1 DIN.

Predbrojba: godišnje D. 40 polugod. 20.

— Oglasi po cijeniku. —

što smo ih našli kod kuće, u događajima, što su se kraj našeg otustva desila u našem društvu. Mi smo čitavo to vrijeme proveli u tuzi i sanjama, u kojima smo dočaravali do granica skrajne mogućnosti naše narodno ujedinjenje pa smo pri tome bili potpuno slijepi za sve ono, što se oko nas zbivalo uprav na dohvata ruke. Nijesmo vidili, kako je rat otvorio kašnjenicima tamnice i izlio na površinu zvijerstvo i talog ljudski niti da su mnoge ljudske svetinje i umne tekovine postale sredstvom razaranja i osvajanja a ponajviše spekulacija na štetu poštenih i bezazlenih. Duševne su vrednote pale u bezčjenje.

U takovom stanju stvari stojimo danas, ali to je postalo neodrživo. Da je najniža materijalna radnja za dva puta bolje nagrađena nego li rad činovnika i da je svaki materijalni rad unosniji nego li pošten rad jednog duševnog radnika, o tom ne treba razpravljati, ali ono što čitavoj stvari daje značaj neodrživosti, je činjenica što ta nagrada više ne doprijeva niti da se pokrije najpreča životna potreba. Obezbijediti opstanak državnih službenika to je ne samo moralna dužnost čestite uprave već i prijevika nužda. Stavljati na kušnju čestitost hiljada njih znači podupirati korupciju, otvarati joj sirom vrata, a od te kuge h ćemo da sačuvamo naše urede i narod.

Rad uma i duše mora da dođe do svojeg potpunog utvaženja i svoje prave vrednosti. Stoga današnje društvene pojave smatramo prelaznim, kao posljedicama rata, koje će nestati čim se prilike urede a nove države konsoliduju. Pri radu pak za sredenje države činovništvo, pravo, čestito i neodvisno od materijalnih nepogoda, je glavni su radivač. Pokvareno i ovisno je teško socijalno i državno zlo.

Školstvo

u Šibenskom kotaru.

Nakon svjetskog rata nadali smo se, da će nam svjetski mir navijestiti zoru sretnije budućnosti, te se je sa svih strana čuo jedan glas, naime želja za napretkom i slobodom, dok dolaskom okupatorne talijanske vojske išli smo na polju školstva sasvim nizbrdice.

Doba okupacije najtužnije je doba za prosvjetu.

Dolaskom talijanske vojske škole su osjetile teški udarac jer su odmah rekvirirane bile školske prosto-

rije u Tijesnu, Mandalini, Primoštenu, Rogoznici, Sonkoviću, Zatonu, Vodicama, Dubravici, Konjevratini, Krapnju, Zloselim, Betini, Šibenskom Varošu, Crnici i ženske građanske škole u Šibeniku. Nijesu pristupljene bile ni prostorije ženske škole kod Benediktinaka u Šibeniku. Po sebi se razumjeva, da su pristupljene prostorije Legine škole (Lega Nazionale).

Neki su učitelji, ni krivi ni dužni, iz mjesta procerani bili, neki od službe obustavljeni, neki internirani a neki kao kakovi razbojnici u zatvor spraćeni, čega radi i s ovog uzroka mnoge su škole ostale zatvorene.

I mjesna realna-gimnazija zatvorena je bila a profesorima naloženo da se moraju odalečiti iz Šibenika, što je s njihove strane izvršeno.

Na samu pomisao, kako je narodna prosvjeta znatno nazadovala za okupacije, svijest nam se smućuje i duša se svakoga patriote zgraža. Dosta je napomenuti da je broj škola pao bio na 14, a pohađanje niti na 1400 djece. Žalosno ali istinito!

Za talijanske okupacije svrgnut je kotarski školski nadzornik te određena osoba, razumjeva se, talijanskih osjećaja, i to jedino za vođenje poslova kotarskoga školskoga vijeća.

Narodnim nastavnicima nije ostajalo drugo nego bolnim srcem gledati kako školstvo rapidno propada . . .

Odlaskom talijana pučka nastava u kotaru sviježijim životom počela krčiti put k prosvjeti.

Kotarskom školskomu vijeću poslo je za rukom, da namjeste 25 novih učiteljskih sila početkom ove školske godine a broj im upisane i pohađajuće djece možemo biti potpuno zadovoljni. Kao nikada do sada, preko 4600 djece pohađa škole šibeničkog kotara što u velikoj mjeri mora da obraduje prijatelje pučke nastave.

U kotaru šibeničkome od početka ove šk. godine djeluje 35 škola su 67 učiteljskih sila.

KONTU

LUJI VOJNOVIĆU

nakon konferencije održane u Šibeniku 8. XII. 1921.

Kad je korov stari u osvitak Dana
Pri kliktanju naših probuđenih ptica
Stao da se širi kraj ruža i ljubica
Zmijskim plazom diljem našeg
dušlana,

I kad nam je duša srdžbom
uzburkana

Iz birala ustuk protiv nam tucâ
Kao neka svjetlost sunca navjesnica
Zatalasno nad nam rječ Ti bogodana!

I ta riječ zvonka, a suštinom velja,
Otkrila nam nove vidike i pute,
Djelovala snagom novog evanđelja!

Na melemu njenu srca ćemo vidat,
Na plâmenu njenu zgarat svade ljute,
I ljepšu budućnost na pr'jagoru
zidat!

Dinko Sirovica.

Broj pučkih škola ne odgovara još potrebi opće pučke naobrazbe.

Odobreno je ustanovljenje slijedećih škola, koje se nijesu mogle otvoriti s oskudice školskih pomještaca: u Vrpolju, Piromatovci, Raslini, Danilo Kraljci, Danilo-Biranj, Kruševo, Boraja, Bilice i Dubravice . . .

Ministarstvo Prosvjete odlukom 5. septembra t. g. br. 37837 propisao je neka pravila, da se „Narodno Prosvjećivanje“ stavi na pravilnu osnovu i krenulo putem uspješnoga rada, te je živo preporučilo, da se pristupi organizaciji ckruznih, sreskih i mjesnih odbora za narodno Prosvjećivanje. Isto je odlukom preporučeno, da nijedno mjesto ne ostané bez ove organizacije.

Rasadi uk narodne prosvjete, prosvjete narodnih masa, od sada će uz škole biti organizacija napomenutih odbora narodnoga Prosvjećivanja. Za jezgru naroda primiču se ljepšim dan!

RODOLJUBI „Made in Österreich“.

Treba i o njima kojiput zboriti, da ne bi oni sami sebe i vlastitu prošlost zaboravili. Marka im je dobra, i pruža neodoljivije trgovačke vrline čitavih bečkih proukuta. Sad su patrioti naravno preudešeni za eksport, stara roba u novom omotu; a bili su pri slomu one nesretne pronad-ni i određeni u magazama blagopokojne za usrećenje sretnog roblja.

Stofa je rodoljuba dobra i vrijedi za svaku vladu i za svaku politiku kombinaciju prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Marka je zlatna sa krunom, kao na konjaku iz budimpešte, samo što se uvijek na dnu flaše spušta ovaj crni talog sa pljesnivim bijelim zubom.

Čto su vam bile duše naši patrioti, — koj se po programu kite tuđim perjem; — nevini si vam kao djetle, koj sisa majčino mlijeko; — skoro bi i nas prevarili, kad bi mogli zaboraviti mačije-derače za jadnom konjenim od k. k. žandara. „Nemojmo govoriti o prošlosti“, — kažu — „rodoljub sam sâta kao i prije, nema nikakva zla“. Oh sv. Ign. e lojolski! Viki je tvoj nauk! Sietan li si bio što si se rodio više vijekova kašnje i nije te Isu Krist zatekao kad je u rešenju božanske svoje misije tjerao trgovce bicem iz hrama.

Jadni patrioti „Made in Österreich“ mi u Vas ne vjerujemo, jer nam je ostalo ovdje u pameti onaj prešteni senčaj V sîh ženica, kad je došla vjest da je pzemysl pao u ruke Ruaka itd. itd. . . .; dosta je i najem zoda, jer mi koji smo tjele od denusa, mi ne denusiramo; već neka bude sada kao i prije svakome svoje.

Mi Vam vjerujemo, drag rodoljubi, jer neznamo što ste učinili sa „okvrom“, da li ste ga

spremili da se nebi pokvario. — Kažite nam deder, da li imate još u kojem kutu vašega doma sliku Frana Josipa, da li mu se svake večeri molite, da li je pokojni car počeo da pravi čudesa i da li imate nade da bude posvećen?

Ne narode, nema više tih aveti starih, jedan je široki put istom narodu, jedna je kuća iste obitelji, ne dvije, a ostalo je sve trgovački stol trgovaca potjeranih iz hrama, ostao je crni talog pokvarene zlatne marke „Made in Österreich“.

N.

Vijesti iz okolice.

Skradin, 10 Decembra.

Ovo su dana ovdje stigla dva inžinira, da trasiraju plan za izgradnju gvođenog mosta preko rijeke Krke.

Ne vjerujemo, da će naša narodna država držati se u ovoj izgradnji austrijskog sistema i prisvojiti njen plan, da se taj most izgradi na današnjoj vozari. Taj bi plan bio preskup i nepraktičan. Trebalo bi za kakvih 24 m. izgraditi u vodi odnosno blatu pilone, na kojima bi se most morao prisloniti, a uz to bi bili Šbenikom spojeni jednim lošim, uzvisim i dalekim putem.

Nego bi taj most trebalo izgraditi kod rta Kriza. Tu bi most na naravnim i čvrstim klisurama našao svoja uporišta. Bio bi po svoj prilici i razmak uži, a put bi bio za 6 kil. kraći do Šibenika i potpuno ravan. Trošak bi bio manji i nama bi se tako presušila jedna plitka bara „Rokovača“.

Neka nadležne vlasti pretresu ovaj plan, koji će biti korisniji i državi i njenim podanicima.

Prilikom zašutje velikog kišnog skropca voda je nanijela ogromnih šteta, raznijevši zemlje i stabla.

GRADSKA VIJESTI

Kraljev rođendan. U slavu rođendana Njeg. Velicanstva Kralja Aleksandra, službe će se sutra služiti božja u stolnoj crkvi u 10 sati, a u srpsko-pravoslavnoj crkvi u 11 sati. Općina je za ovu prigodu upravila ljep poglas na općinare.

Banket. U prošlosti (četak prije odlaska z Šbenika našeg slavnog i dragog i spora Luje Vojnovića, prijatelji i poštovateli priredili su mu banket u Hotelu Kosovo. Večer je prob klanaj prijatelj. Prvi je pozdravio Vojnoviću nar. posl. Dr. Krstelja, a odgovorio je divnom bejedom gospodar Lujo. Zaredali su i drugi govornici; prof. Dr. Perković, Dr. Bajević, pukovnik Kuzmanović i Direktor J. Zima. Zanosno, a riječno pravog pjesnik u stihovima ga pozdravio je D. Sirovica, koji je g. Vojnoviću pjesmu poklonio. Gospodar Lujo dirnut tim iskazima, od srca opet zahvali, a po njegovoj želji svi se prisutni potpisali na posvećenju mu pjesmi. Zagrli orda

Nije pošteđena bila ni državna imovina. Zaustave u Bojici i Rivinoj Jaruzi bile su oštećene, jedna duga 24 m. kod kuća Kuzmanovića, ne popravi li se kroz najkraće vrijeme, prvom kišom biće raznijeta od vode, a za njenu izgradnju trebalo bi mnogo potrošiti, dok se danas ona daje popraviti sa neznatnim troškom. Velika ju je voda obišla i podrovala tako, da ona danas o sebi stoji. Na kome je, neka država uštedi jedan nepotreban trošak.

Ovo smo dana zapažali, da neki tal. oficiri obilaze nesmetani i bez ikakove pratnje našom Krkom u svojim čamcima. Nekidan su trojica njih bili na Krki, a pred 8 dana bilo je na Prukljanu nekoliko tal. vojnika, koji su tukli iz svojih pušaka u patke i palili hitce.

Neka nas nadležne vlasti, u koliko mogu, liše ovih neugodnih posjeta i gospodarenja u našoj kući.

Tijesno, 13. XII.

Dan 13 prosinca proslavljen je u Tijesnom kao „Dječji dan“ i u priličena zabava u korist ratnih sirota. Da je zabava sjajno ispala, zasluga je M. P. Don Tome Perine i nadučiteljice Tolja, prvi jer je uvježbao djecu u pjevanju i udaranju tambura, a druga naučila ljepim i dirljivim zabavama i deklamacijom. — Tom prigodom sakupila se i lijepa svotica za Jugoslavenske sirote.

Kod TISKARE VITALIANI
dobivaju se gotovih tabla:

Otvoreno Zatvoreno
Zabranjen ulaz!

Dr. Krstelja, da time posvjedoči svoju ljubav i odanost prema prijateljima u Šibeniku i prema cijelome građanstvu Šibenika.

Pračeni srećama prisustvom mnogobrojnog građanstva i omladine, otputovao je Lujo Vojnović put Bakra.

Živio nam, gospodar Lujo!

Iz okupacionih dana. Prigodno će moći našim listu donositi razne zgodne iz okupacionih vremena.

Ovog puta osvrtat ćemo se na znatnu događje u novembru i decembru 1918.

Svak se u Šibeniku jošte sjeća one silne povorke 19. XI 1918. koja je a obala priredila manifestaciju tek prispjelim japanskim lađama, a podjele i demonstraciju protiv okupatorima. Povorka krenu na trz sv. J. kova. Tu je Dr. Subotić držao znatno govora, dok su se u prostorijama „C. sina“ okupali talijani, pomajvećma oficiri. Demonstracije protiv okupato-

ima bijahu takove, da je vojna sila bila nemoćna. Radi tih događaja, Millo je saopćio Nar. Vijeću da ga raspušta. Bilo je to 20. XI. 1918, a već sutradan izdao ukaz, da se ne smiju izvjesiti naše zastave, pa ni one saveznika, ako nije uz njih i talijanska zastava. Razumije se, da se poslije toga odigravahu razne epizode; bilo je smješnih, ali su radi zastava mogli naši svršiti u čuvenim tamnicama u Fundaku.

8. XII. 1918. oružana sila okupatora provali u općinu i uz odlučne prosvjede prisutnih prisjednika (g. M. Stojić načelnik, bio je u Splitu radi prehrane pučanstva) proglasio se sindakom major karabinijera Ramaccini.

Sav se društveni i narodni život prenio u Sokol, kamo se na tišuću osobu izmijenjivalo svake večeri.

Božićni praznici, za središnje škole trajati će od 24. decembra 1921. do uključivo 9. januara 1922.

Košan Kata pek. Grge, preminula je u dubokoj starosti. Obitelji izrazujemo žalovanje.

Odobren kredit. Ministarstvo financija odobrilo je kredit za isplatu prekobrojnih satova na srednjim školama.

Nesreća na moru. Stipe Rumarov atplovio je prošle subote po žestokoj buri sa lađom iz Zlarina put svoje kuće u Žirje. S njime su bila dva sina, šura i još jedan Žirjanin. Do danas se ništa ne zna za sudbinu broda ni osoba. Sigurno je, da su zaglavili.

Jugosl. nac. napr. omladina u Šibeniku. Na glavnoj skupštini držanoj dne 11. decembra 1921. izabrala je novi odbor i to: za predsjednika Josip Kesler, zubar, podpredsjednik Marko Laurić, tajnik: Lovro Guberina, tajn. zamjenik: Rude Dominis, blagajnik: Dane Jadronja, blag. zamjen. Glanz Petar, vođa Juras Ivo, zamj. Bauer Ivo.

Odlazak vojske. Prekjučer prije podne sa posebnim vlakom, ispraćena glazbom i pozdravom prisutnih građana, otišla je iz našeg grada vojska, ostavljajući u Šibeniku nekoliko momaka uz komande, koje ostaju u gradu.

Junačka četa, prestavnica naše slavne vojske, koja nam je pred par mjesec svojim dolaskom skinula i posljednje znakove tisućljetnog ropstva i koja je kao vjesnica slobode, pravde, bratstva i vjeličine bila dočekana neviđenim slavljem, zanosom i suzama radosnicama cijelog Šibenika — ostavila je naš grad praćena blagoslovom i jedinom općom vrućom željom, da nam se što prije povрати — za uvijek!

Uspomena na divne momke i njihove junačke i proslavljene starješne ostće svijetla i trajna u srcima svih građana. — Junaci, divovi u ratu za slobodu, pred čijom se silom i naletom rušio silni i moćni naš krvnik — zaslužuje divljenje cijelog građanstva svojim

muškim, ozbiljnim, mirnim i skladnim ponašanjem. Skoro hiljadu momaka, a u gradu kao da ih ni bilo nije! Nikad nikakva incidenta, nikad nikakove mrlje da im okalja junačko čelo! (Ne možemo, a da se pri tom ne sjetimo „civilizovanih“ horda zadnjeg ugnjetavača!) Šibenik nije primjećivao, ali je znao, da su u njegovoj sredini moćni čuvari njihovom krvlju stvorene velike i mile nam Jugoslavije!

Junaci! Nek vas prati zahvalnost i blagoslov Šibenika!

Dok žalimo i ako za privremenim odlaskom naše vojske, želimo i molimo vojničke vlasti da se iz Splita premjesti u Šibenik komanda Ratne mornarice, jer to Šibeniku pripada i jer za komandu mornarice postoje vrlo udobne i podesne prostorije u Mandalini.

Koncertat. U nedjelju 18. XII. u 7 sati i po u večer, priređuje 19. godišnji virtuoz na klaviru g. Petar Dumičić veliki koncert u honorari Sokola. Mladi je Dumičić naš zemljak. Skrećemo pažnju građanstva na ovog mladog virtuozu koji pokazuje osobitu sklonost i ljubav za glazbenu umjetnost, a naročito za klavir.

Naše banke. Čujemo da su nekoji gradski novčani zavodi raspoložili prema raznim trgovcima, da kroz 8 dana moraju isplatiti svoj dug u lirama, inače da će banke na račun pojedinih trgovaca nabaviti lire prema današjem tečaju. To je porazno za naše trgovce, pa bi banke imale da sa trgovcima postupaju malo obzirnije.

Poznato nam je da „Životnenska“ vodi „conto corrente“ osim u našem novcu i u onom Čehoslovačke, pa u lirama i francima.

Zar se tako ne bi moglo postupiti u konkretnom slučaju jer današnji tečaj lire vodi trgovce k propasti, a nadamo se, da će visoki tečaj lire popustiti, a time će se olakšati položaj trgovca, što je u velikom interesu općenitosti.

Zemljšno veresijski zavod, skojim je časod upravljao bivši dalmatinski zemaljski odbor u Zadru, prenio je svoje sjedište u Split, t sad njime upravlja naš pokr. uprava za Dalmaciju, uz šest redovitih članova upravnog odbora.

Protiv skupoće. Svi članovnici u Šibeniku i kotaru, u dođu su se vrjeme udružili, da zajednički m snagama poduzmu mjere, te doskoče skupoći, koja u nas neprestano raste, bez obzira na novčani tečaj, jer ako dinar pada, sve poskupljuje u bajoslovnoj mjeri, pa ako se dinar pobliša, cijene i pet r stu — po nekom za nas činovnike neprotumačivom pravilu.

Činovník.

Natpisl. Skrećemo pažnju građanskog uresnog povjerenstva na neke koje ne estetične natpisne na dućanskim tablama, jer s neugodno dojmaju nekoje nepravilnosti, koje se po nekojim dućanima udemaljiše

Za Jugoslavensku Maticu. Na blagu uspomenu pokojnog profesora Jokova Širiševića, poklanjaju „Jugoslavenskoj Matici“ osjećajem žive harnosti, njegovi bivši učenici sada u Šibeniku:

Pasini Frano Dinara 10. — Ivon Kamilo 10. — Vidović Dragutin 5. — Pasini Jakov 10. — Ježina Marko 10. — Nikolić Ante 10. — Uroš Novak 5. — Dane Baranović 10. — Šupuk Lav 20. — Prebanda Ante 5. — Inž. Rikard Klemenčić 10. — Inž. Ante Plančić 10. — Pilić Vjekoslav 5 — Kot. sudac Arneri Simo 20. — Dušan Novak 10. — Stazić Dušan 5. — Staničić Paško 10.

Poznati rodoljub Dr A. Matković, specijalist za dječije bolesti, upisao se kao član Legije s doprinosom od Din. 125.

Upisivanja u Legiju Jug. Matice obavlja se izravno u dućanima gg. J. Jadronja, F. Karađole, V. Kulića te Dane Baranovića.

Na znanje. Upozorujemo sve naše pristaše po selima i varošima da se često jave kratkim ali stvarnim dopisima.

Izložba. Naš mladi sugrađanin Josip Lčić priređuje 15, 16, 17 i 18 prosinca u sokolskim prostorijama izložbu svojih početničkih slikarskih radova. Preporučamo ga pažnji našeg građanstva, a na izložbu ćemo se posebice osvrnuti.

Kavana na Poljani. Novom godinom preuzimlje onu kavanu novi vlasnik. Prozvat će se „Narodna kavana“.

Kino Tesla. Tako će se zvati novi Kino na Poljani, vlasnik g. Filgosi. Kino će se čim skorije otvoriti. Naknadno ćemo izvijestiti opširnije, dok već danas možemo reći, da su odnose prostorije modernije i čitav namještaj zgrade odgovaraju svim savremenim zahtjevima, da se može takmiti i sa najotnjenijim velikim gradskim prostorijama za kino.

Tvornica Sufid. Dajmo da će se u ovoj godini u tvornici Sufida započeti radovi u stonopseu, kao što je i prije bvalo.

Rudokop Siverić, u rukama je isključivo tihunaca. Njemački osobito, koji su ono mjesto prometni i u čisto njemačku varoš. Na ovo ćemo se potanje osvrnuti.

† Jere Plenč. Zadnje dana preminuo je Plenč Jer u Zagrebu. Obitelji naše su učesni.

Na odlasku iz Šibenika gosp. J. Košuplo, budući je našega da svoje prijatelje i znane ljude pozdravi eprašta se od istih ovim putem zadržavajući milu uspomenu na njihovo prijateljstvo i na svoj boravak u ovom gradu.

Kradljivci elektr. žarulja. Tuže nam se da su u gradu u estale kradje elektr. žarulja tim da se nepozvani obično po danu usuljaju u kuće i nametnuto obave taj unosni posao. Upozorujemo redarstvo da obr pazi.

Pomozimo nesretnoj braći. Fašiste redom pale kuće našoj nesretnoj braći, koja padoše pod talijanski jaram. Ovih dana zapališe *Narodni Dom u Barkovlju!* Jugoslaveni, ubrišimo suze braći u ropstvu! Dajmo svi svoj darak „*Matici Jugoslavenskoj*“ u Šibeniku. Na tuđinski bijes odgovorimo djelima milosrđa svojoj braći, koja gine pod ognjem i mačem!

Sokol priređuje sutra večer zabavu s plesom.

Iz „**Sokola**“. Jučer pred mnogobrojnim društvenim članovima uprava „Spkola“ je iznijela predlog, da se dobavi društveni učitelj pjevanja i muzike u osobi g. Gotovca kojega kao vrsnu silu prate najbolji glasovi. Za kako je ovaj predlog bio u načelu prihvaćen, prešlo se je na raspravu o materijalnoj strani ovoga pitanja. Izgleda da će i ovo pitanje biti povoljno riješeno, budući su prisutni obećali svoju pomoć ne samo u daru već i znatnim povišenjem članskog doprinosa. Sada je na upravi da svoj predlog sretno ostvari.

Predavanje. Gosp. prof. Mirko Perković, profesor mjesne realne gimnazije, držati će o božićnim praznicima jedno predavanje o svrsi „Jugoslavenske Matice“. Dan, sat i mjesto gdje će se predavanje držati, objelodanit će se naknadno.

Talijanski ribari. Zadnjih dana pojavili su se uz naše obale na otoku Pagu neki talijanski ribari. Upozorujemo Pomorsku Oblast, da poštiri mjere nadzora, da nam tuđin ne smeta u vlastitoj kući. Zato je nužno, da se nadzorna služba upotrebi sa jednim čamecem ili parobrodom.

Parobrod Primorje nasukao se jučer kod otočića Murterske Hramine.

Ručna bomba. Jučer izjutra opć. redar. Ga ara našao je pred ribarnicom jednu ručnu bombu. Odmah je preduzeo mjere, da spriječi eventualne nesreće. Bomba je protivnici naše prekomorskog susjeda.

Tržne cijene na pazaru. Kroz ovu sedmicu na pazaru najviše je bilo drva koja su se prodavala 1 kar od 400—500 kg. D. 120—150 a 1 tovar 20—25 D. 1 par tukaca 80—100 D., 1 par kokoši 20—30 D., 1 jaje 1:50 D., 1 zec 25—30 D. Kupusa glavatog 2 D kg., jecma u zrnu kg 3:50 D., kukuruz u zrnu kg. 3:50 D.

Priopćeno. Potpisnik čituje da objeda a ter t Bruna Čičića Grigora vrhu njegova postenog odgovora istina je žli da je oabipovao da se o tom posumnjuje i govori.

Šibenik, 13. XII. 1921.

Antica ud. Paške Rore.

Vlastnik i izdavalac: DR. V. SMOUČIĆ
Odgovorni urednik: DR. ČEDOMIL MEDINI
Tisak grafičnog zavoda E. VITALIANI.

Odlik. tvornica Likera Rosolia Maraschina

IVAN JELICH

Šibenik (Dalmacija)

preporučuje se poslovnim prijateljima, da pored ranijih vrsta

- - Likera izrađuje nove vrste od prirodnih vrsnih sokova - -

Cuausfroaux Banavanes Mandorines

— Chokolades i Chartrokex —